

İRŞAD DERGİSİ

2016

İÇİNDEKİLER

Sevmektir Hayatı Anlamlı Kılan “Yağmur DAMLA” sy.1

Hayatların Anlamlarına Dair “Kelebek” sy.2,3

Din Duygudur ‘ÜMİT’ “Fatma Meryem AK sy.4,5

Zikredelim Evvela “ Ecrin TUNA” sy.6,7

Peygamberler Tarihi ‘Hazreti ADEM-II’ “Sare Şüheda BAŞAK” sy.8

Esbab-ı Nüzul “Nergis” sy.9

Kutsal Topraklarda Ecdad İzleri “Ayşe DERYA” sy.10

İslam Hukuku’ na Göre Satış Bahsi “Yağmur DAMLA” sy.11,12

İslam’da Evlilik “Sıddıka AMİNE” sy.13

Ergenlerde Özerklik Kazanma Dönemi “Aişe YEŞİL” sy.14

Narsisist (kibirli) Kişilik “Elizan SU” sy.15,16

Çay Sohbetleri “Hifa & Havle” sy.17

Bitkilerdeki Şifa “Sare Şüheda BAŞAK” sy.18

Minik Eller İş Başında “Emina” sy.19

İRŞAD DERGİSİ MAYIS/HAZİRAN- 2016

YIL/8

SAYI/43

EDİTÖRLER: GÜLENAY ZİYA / ÖMER NAZİF

GRAFİK TASARIM: MUSAVVİBE / NURDENİZ

irsadder@gmail.com
karabasi@gmail.com

SEVMEKTİR HAYATI ANLAMLI KILAN

Dergimizin bu ayki konusu hayatın anlamı. Ben de naçizane konuyla ilgili kısa bir şey yazmak istedim. Bana göre hayatın anlamı her şeyden önce sevebilmekten geçiyor. Sevmeyi tam beceremeyebiliriz belki ama denemeye çalışmak da yolun başlangıcı bence. Tasavvuf yolunda ulaşmak istediğimiz nokta Allah sevgisi ve Allah' a yaklaşmak ise insanları, hayvanları, ağaçları, çiçekleri kısacası yaratılan her şeyi sevebilmektir hayatın anlamı. Yunus Emre pirimizin 'yaratılanı severim yaratandan ötürü' sözünü her daim hatırlayan, hisseden ve uygulayabilenlerden olalım inşallah. Bu konuyu pek sevgili Üstadımız Bayındırlı Hacı Mustafa Özbağ Efendimizin sevgi ile alakalı yazısından bir bölümle noktalamak istiyorum:

"Beğenmek" ten muhabbete geçiş sağlanmış olsa uzaklaşmadan nefret doğmaz. Muhabbet uzaklaşmayı yakınlaştırır. Muhabbet duyduğumuza empati kurarız, onu anlamaya çalışırız, onu dinlemeye çalışırız. Muhabbetten "sevgi" haline geçince ise iş daha da değişecektir. Bu sefer sevdiğimizi memnun ve mutlu etmek isteyeceğiz, onu razı etmeye çalışacağız, bu da tabii ki fedakârlık, kendinden geçme, onu düşünme, onun için yaşama felsefesi görülecek ki, bu gün insanlığın terk ettiği, unuttuğu, yapmak istemediği bir hal. Oysa kalbi bir sevgi ile sevmiş olsak sevdiğimiz kendiliğinden bizi sevecektir. Bu bizim onun sevgisini istediğimizden değil ama "sevgi" dediğimiz oluşumun fitratı bu. Bu yüzden Allah resulü bir hadisi kutside "Bir kul Allah'ı severse, Allah'ın o kulu sevmesi vaciptir." buyurmuş. Allah kendisine duyulan bu kalbi sevginin karşılığı olarak kendisinin sevgisini ona bahşetmeyi kendi üzerine vacip kılmuş. Allah ise bir kulu severse gören gözü, duyan kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı olur. Onunla görür, onunla duyar, onunla yürür, onunla tutar. Hatta Allah onu Cebrail'e sevdire der ki ben onu seviyorum sen de sev, Cebrail gök halkına nida eder, Allah sevdi ben de sevdim siz de sevin, der. Gök halkı da mümin kulların kalplerine ilham eder. Allah sevdi, Cebrail sevdi, bizler de sevdik siz de sevin, der. Böyle bir sevgi yumağı nerede görülür ki. Ama "sevmek" yüce gönüllülerin işidir. Yüce gönüllü olmak için önce insani ahlakla ahlaklanmak gerekir. İnsani ahlak ise Kur'an ahlakı, Kur'an ahlakı da Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in ahlakıdır. O yüzden Allah "De ki eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun." buyurmuştur. Uyulacak kimse Muhammed Mustafa (s.a.v.)'dir.

*Eğer bir kimseyi kalbi noktada seviyorsak sevgimizden pişmanlık duymamamız gerekir. Eğer bir pişmanlığımız varsa bizim onu gerçek manada yani kalbi manada sevmediğimiz çıkar. Dönüp sevdiğimizden intikam alıyorsa bu bizim sevmediğimizdendir. Seven sevdiğinden intikam alır mı? Kalbi noktada seven bir gün gelir sevdiğinden nefret eder mi? Şu an insanların yaşadıkları bu ne yazık ki. İnsanlar bu hallerini sevgi zann ediyorlar. "Seviyorum" dediğimiz bizim olursa çok güzel, çok iyi, ama "seviyorum" dediğimiz bizim olmazsa hele bizi sevmediğini iddia ederse yandı keten helva, biz ona dünyayı dar ediyoruz. Ben seviyorsam nasıl beni sevmez veya nasıl benim olmaz, benim dediğimi yapmaz diyerek sevgimizi bir baskı aracı olarak kullanıyoruz. Bu da kalbi sevgi değil ne yazık ki.*¹

Sevmek, daha güzel anlatılamazdı. Kalplerimizin her daim temiz kalabilmesi temennimizdir. Sevgi ve dua ile kalın.

YAĞMUR DAMLA

HAYATLARIN ANLAMLARINA DAİR

“Hayatın anlamı nedir, neden buradayım, ben kimim?”

Aklı ermeye başlayan her insanın sorduğu ilk sorulardandır bunlar. Cevapları herkes başka yerde arar. Peki bu soruların ortak bir amacı olabilir mi? Dünyanın öte ucunda yaşayan bir insan ve ben, herkesin farklı farklı doğrusu gerçek olsa gerçek doğru diye bir şey olmaz. Bundan yüz yıl önce doğsam ya da yüz yıl sonra doğacak olsam tüm doğrular, bugün doğru dediklerimiz değişirdi zamana göre. Mekansal olarak da bugün Türkiye’de yaşayan biriyle Amerika’daki birinin de doğruları farklıdır. O zaman ya doğru diye bir şey yoktur ya da “benim doğrum” diye bir şey yoktur. Yanlış hayatlar yaşayanlar ve doğruyu yaşayanlar vardır.

Aslında tüm bu yaşamların tek bir amacı olabilir mi?

Bu kadar insan ne için buradayız? Tek cevap yemek, içmek, büyümek, evlenmek, çoluk çocuğa karışmak sonra da ölmek olabilir mi? Tüm bu muazzam güzellikler ve bu mucizelerle dolu beden bile bu kadar basit bir sebep için burada olmamalıyız diyor.

Victor E. Frankl isimli bir yazarın DUYULMAYAN ANLAM ÇIĞLIĞI isimli kitabını okumuştum. Batının hayatın anlamına bugünkü bakışını anlatıyor. Postmodern çağın bir yarası olan anlam arayışı, insanın varoluşundan beri beynindeki cevap bulmayı hedeflediği temel sorulardandır. Bakıldığında anlam arayışı yaşama duygusuna dair önemli bir sebep olurken, aynı zamanda o anlam doğrultusunda ölüm bile anlam kazanabilir. Victor E. Frankl duyulmayan anlam çılgılığı kitabında insanın anlam arayışını ele almış ve uyguladığı logoterapi yöntemiyle insanın içinde bulunan anlam boşluğuna, terapi yöntemiyle de değinilebileceğine, çözüm bulunabileceğine dair inancımızı kuvvetlendirmiştir.

Victor E. Frankl kendisini psikanalist değil bir psikoterapist olarak adlandırır. Yaşamında edindiği tecrübeler ve hayata sorduğu sorular onu logoterapiyi bulmaya itmiştir. 26 Mart 1905’te Viyana’da Yahudi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Frankl hayatı boyunca acı tecrübelerle karşılaşmıştır. Yaşadığı acı olaylar onu anlam arayışına itmiş gibi gözükse de aslında Frankl dört yaşlarında bile anlam arayışına cevap bulmaya çalışmıştır. Dört yaşları sırasında bir akşam uyumak üzereyken herkes gibi bir gün kendisinin de öleceği fikriyle ansızın irkildiğinden bahseder. Yaşadığı bu tecrübe onda ölüm korkusundan çok, hayatın anlamının bunca yaşananlarla birlikte ölümle yok olup olmayacağı sorusunu gündeme getirmiş ve bu nedenle büyük bir endişeye yol açmıştır. (Bahadır A., 2000) Ve onu etkileyen iki olay Frankl’in hayattaki anlam arayışını kuvvetlendirmiştir. Hayat Bilgisi dersinde hocası, hayatın bir oksidasyondan, bir yanma mekanizmasından ibaret olduğunu dile getirdiğinde Frankl, ayağa fırlar ve “Eğer hayat anlattığımızdan başka bir şey değilse, o zaman bütün bu yaşadıklarımızın ne anlamı var!?” sözüyle hayatın anlamıyla ilgili endişesini ortaya koyar. Diğer bir olay ise, günün birinde intihar eden öğrenci arkadaşının elinde açık vaziyette Neitsche’ye ait bir kitabın bulunmasıdır. Franklin daha sonraki hayatına baktığımızda yaklaşık 3 yıl boyunca zamanın Almanya’ında Nazi kamplarında ölümü bekleyerek üç yılını geçirmesiyle, anlam arayışının önemini netleştirmiştir. 1943 yılında diğer pek çok Viyanalı Yahudi gibi Frankl karısı, babası ve kardeşi ile birlikte Nazi SS subaylarınca tutuklanarak ölüm kampları olarak adlandırılan Auschwitz ve Dachau toplama kamplarına nakledilmişlerdir. Her an gaz odalarına gönderilme korkusuyla 3 yılını geçiren Frankl 1946’da hürriyetine kavuşmuştur. Fakat ailesini, kız kardeşi hariç gaz odalarında ölüme

bırakmıştır. Frankl, Duyulmayan Anlam Çılgılığı kitabında toplama kampındaki anılarını anlatırken “Auschwitz ve Dachau toplama kamplarında geçirdiğim 3 yılda aldığım ders şudur: Diğer şeyleri eşit kabul edersek, kamplarda yaşam şansı (ayakta kalma) en yüksek olanlar, geleceğe (onları gelecekte bekleyen bir göreve, bir insana, gelecekte olanlar tarafından gerçekleştirilecek bir anlama) yönelik olanlardı.” diyerek, insanın hayatındaki anlamı bulmasının kişiyi hayatta tuttuğunu, hayata bağladığını dile getirmiştir. Yine ,yazar, Duyulmayan Anlam Çılgılığı kitabında Auschwitz kampına gönderilecek olan bin genç insanın öleceklerini bile bile Getto kütüphanesini yağmalayıp bu bin gençten her birisinin beğendiği şairin, romancının veya bilimcinin kitaplarından birkaçını yanına alması, hayatın sadece Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde olduğu gibi yemek yemenin ya da güvenli bir ortamın insanın anlam isteğinin önüne geçemeyeceği görüşünü bizlere sunmaktadır ve yazar Bertold Brecht’in söylediği “ Yiyecek önce gelir, ahlak ondan sonra.” sözüne anti tezini ortaya koymuş ve insanın anlam bulgusunun insanı her yönden, ölüm döşeginde olsa bile tatmin edebileceğini savunmuştur

Freud insana bakışında “Kişi yaşamın anlamını veya değerini sorguladığı an, hastadır.” derken, Frankl ise insan olmanın ayırt edici özelliğinin insanın anlam arayışı olduğunu belirtmiştir.

Logo terapinin kurucusu olan Victor E. Frankl, kitabında logoterapiyi açıklarken “anlam yoluyla terapi” açıklamasını yapar. Anlam merkezli bir terapi olan logoterapi ismini de yunanca kökenli logodan (anlam) alır. Logoterapinin savunduğu “anlam yoluyla terapi” yolu, “terapi yoluyla anlam” fikrini benimseyen psikoterapiyle tamamen ters görüştedir. Geleneksel psikoterapide anlama ulaşma, kendini gerçekleştirme, mutluluğa ulaşma gibi terimler sağlıklı bir bireyin edindiği durumlardır. Fakat logoterapiye göre bir nevroz ortadan kaldırılrsa bile yerini bir boşluğa (anlam arayışına) bırakabilir. Bu durumda aradığı anlamı bulması kişinin acı çekmesine, özveride bulunmasına, hatta bu uğurda ölmesine dair durumu psikoterapi göz ardı etmektedir. Kişi anlamını bulduğu zaman, nefes almasının da bir anlamı vardır. **Birçok intihar vakası anlam arayışının bulunamamasından kaynaklanır. Bakıldığında ekonomik durumun yüksek olduğu, insanların refah içinde yaşadığı ülkelerde bile intihar oranı yüksektir ve bu durum insanın her şeye sahip olsa bile bir anlama sahip olmamasının insanı yaşama dair anlamsızlıkla ölüme bıraktığını çok iyi şekilde göstermektedir.**

Yazarın yaşamı ve kitabında anlattığı gerçek olaylar, hayattaki önemli olgunun “anlam” olduğunu bir kere daha postmodernizmin boşluğuna düşmüş insanlara çok güzel şekilde anlatmaktadır.

Bu batının hayatın anlamı arayışına bugün bulduğu cevaptır, oysa cevap Allah'ın bizi var ettiğinden beri değişmemelidir, nerede olursak olalım o anlam aynı olmalıdır. Yine de her insanın derininde yatan, doğru yerde aranmadığında insanı hasta eden o soruyu bulmuşlar: “Hayatın anlamı ne?”

İşte tam da burada inanç devreye giriyor. Akılla sormaya başladığımız bu sorunun cevabını akıl, tek başına bulamayacağımızı söylüyor. Bunun cevabını akılla bulmaya çalışmak sonu olmayan labirentlere sürüklüyor aklı. Öyle ya her ihtiyacı karşılanan insanın ölmeyi istemesi neden? Yeme, içme, barınma, sevgi, saygı vs. tüm ihtiyaçları karşılanıyor bireyin, ama içindeki o derin boşluk dolmuyor. **Batının ve sorunun cevabını kuran, sünnet dairesinde aramayanların sorusu kalbe inmemiş, akılda kalmış, o yüzden cevap bulunamıyor, o yüzden hiçbir ihtiyacın karşılanması o kişilere yetmiyor.**

Allah'a iman etmek tüm insanların ihtiyacıdır.

Allah'a iman etmek bizim akılla sora sora kalben bulmamız gereken doğrudur, hakikattir.

Allah'a iman etmek insanın duyulmayan anlam çılgılığının, iç huzursuzluğunun giderileceği tek yerdir.

Kuran-ı Kerim'de Rabbim buyuruyor: 13/RA'D-28: Onlar, iman eden ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşan kimselerdir. Bilin ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.

Demek ki Allah'ı anmayan her insan sadece huzurlu taklidi yapıyor. Mevlevi Üstadı Mustafa Özbağ; "Bu hayattaki amacımız Hakkı tanımak ve tanıtmak." dedi. Gerçekten de tüm bu muazzam güzelliklerin tek bir amacı olabilir: Bu güzellikleri yaratanı tanımaya gayret etmek, tanıdıkça sevmek, sevdikçe aşık olmak. Fakat ona aşık olan durabilir mi? Artık gördüğü herkese onu anlatmak, onu tanıtmak ister. Gayesini bulmuş olur.

Hayatının anlamını Hakk'ı tanımak ve tanıtmakta bulanlara mübarek olsun. Hayatının anlamını hakikatte bulanlar, sizlere selam olsun!

KELEBEK

DİN DUYGUDUR ÜMİT

Umut veya ümit, bir kimsenin kişisel yaşamındaki olay ve durumlarla ilgili olumlu sonuçlar çıkabileceği ihtimaline dair duygusal inancı olarak tanımlanabilir. Türk Dil Kurumu ise umut sözcüğünü "Ummaktan doğan güven duygusu, ümit." veya "Bu duyguyu veren kimse veya şey." olarak tanımlamakta. Ummak ise aynı TDK sözlüğünce "Bir şeyin olmasını istemek, beklemek." veya "Sanmak, tahmin etmek." olarak tanımlanmıştır. Buna göre umut genellikle iyi bir sanıdan doğan güven veya iyi bir sanıya olan inanç duygusu olarak tanımlanabilir. Umut genellikle belirli bir oranda sebat içerir yani tersi yönde belli kanıtlar dahi olsa bir şeyin muhtemel olduğuna inanmayı içerebilir.¹

TDK'nin söyledikleri bunlar. Şimdi de ayet-i kerimelerde ümit nasıl geçiyor onu inceleyelim:

Zümer Suresi 53. Ayet:

“De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.”

Nisâ Suresi 104. Ayet:

“Düşman topluluğunu izlemekte gevşeklik göstermeyin. Eğer siz acı duyuyorsanız, kuşkusuz onlar da sizin acı duyduğunuz gibi acı duyuyorlar. Üstelik siz Allah'tan onların ümit edemeyecekleri şeyleri umuyorsunuz. Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

Yûsuf Suresi 87. Ayet:

“Ey oğullarım! Gidin Yûsuf'u ve kardeşini araştırın. Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümidini kesmez.”

Ankebût Suresi 23. Ayet:

“Allah'ın âyetlerini ve ona kavuşmayı inkar edenler var ya, işte onlar benim rahmetimden ümit kesmişlerdir. İşte onlar için elem dolu bir azap vardır.”

Ankebût Suresi 36. Ayet:

“Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı peygamber olarak gönderdik. Şuayb, "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Ahiret gününe ümit besleyin ve yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın." dedi.”

Mümteherine Suresi 13. Ayet:

“Ey iman edenler! Kendilerine Allah'ın gazap ettiği, kabirlerdeki kafirlerin ümit kestikleri gibi tamamen ahiretten ümitlerini kesmiş bir toplumu dost edinmeyin.”

Ayet-i kerimelerde görüyoruz ki her ne durum içine girersek girelim, ümidimizi kaybetmemeliyiz.

Şimdi bir de hadis-i şeriflere bakalım:

*Hz. Peygamber (s.a.v.), ölüm döşeğinde olan bir genci ziyaret etti ve ona “Kendini nasıl buluyorsun?” diye sordu. O da “Ey Allah'ın Resulü! Vallahi, ben Allah'ın rahmetini ümit ediyorum ama günahlarımdan da korkuyorum.” diye cevap verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.), "Böyle bir konumda olan bir kulun kalbinde bu iki husus birlikte yer almışsa muhakkak ki Allah, ona ümit ettiği şeyi verir, korktuğu şeyden de emin kılar.” buyurdu.”(Tirmizî, cenaiz, 11; İbn Mace, Zühd, 31).

Biz de inşaallah emin kılınanlardan oluruz.

*İbn Abbas'ın (r.anh) anlattığına göre:

Müşriklerden birtakım kimseler insan öldürmüşler ve bunda çok ileri gitmişler, zina etmişler ve bunda da çok ileri gitmişlerdi. Sonra bunlar Hz. Muhammed s.a.v.'e geldiler ve şöyle dediler: "Şüphesiz ki senin tebliğ ettiğin ve kendisine davet eylediğin İslâm dini güzeldir. Keşke bize vaktiyle işlediğimiz bunca cinayetin bir kefareti bulunduğunu haber verseydin!" Bunun üzerine şu ayet indi: ‘Ve onlar Allah'ın yanında başka tanrı tutup ona yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar. Zina etmezler. Bunları kim yaparsa cezasına çarptırılır.’ Bir de şu ayet indi: ‘De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin, çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki o, çok bağışlayan çok esirgeyendir.’

*Kim tek olan ortağı bulunmayan Allah'tan başka bir ilah bulunmadığına Muhammedin onun kulu ve resulü olduğuna cennet ve cehennem hak ve sabit olduğuna şehadet ederse Allah (c.c.) hangi amel üzerinde olursa olsun onu cennete sokar.(Buhari-Müslim)

*İlah buyurdu ki kim bana bir arşın yaklaşırsa ben ona bir kulaç yaklaşırım. Kim bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak gelirim. Hiçbir şeyi ortak koşmayarak yeryüzü dolusu günahlarla huzuruma gelse ben yine affederim.

Hz. Ömer şöyle buyurdu: “Eğer bir kişinin cennete gireceğini bilsem. o bir kişinin ben olabileceğine ümit ederim ve Allah'a güvenirim. Yok eğer sadece bir kişinin cehenneme gireceğini bilsem o kişinin ben olabileceğini düşünür, Allah'tan korkarım.”

Konuyla ilgili hadis-i şerif ve ayet-i kerimelerimiz bu şekilde. Allah cümlemize uygulamayı nasip etsin.

Fatma Meryem AK

ZİKREDELİM EVVELA

Ben Gizli Bir Hazine İdim Bilinmek İstedim

“Hayatın anlamı nedir?” sorusuna “Herkes kendince hayatına bir anlam yükler. Kendi bildiğince, kendi yaşadığınca, kendi anladığınca... O yüzden biz buna, herkesin kendi yaşadığınca anladığınca bir hayat diyebiliriz. Bu anlamlaştırma meselesi o kişinin içselliğiyle, dışsallığıyla, aklıyla, ilmiyle, bilgisiyle alakalıdır.” diye cevap vermiştir Üstadımız Hacı Mustafa Özbağ Efendi.

Bilgi öğrenilen bir şeydir. Öğrendikçe biliriz. Bu kainatı idame ettiren bir kuvvet var. O da Allah (c.c.)’tır. Allah (c.c.)’ı bilirsek hayatın anlamını anlamlandırmamız daha kolay olur. Hadisi kudside “Ben gizli bir hazine idim bilinmek istedim.” denmiştir. Allah (c.c.) bilinsin diye de bir şey yarattı. (Şey tabirini İmamı Azam Ebu Hanife Hazretleri kullanmıştır.) Sufiler bu şeyin Hz. Muhammed Mustafa’nın nuraniyeti ve ruhaniyeti olduğuna inanırlar. Ve Allah (c.c.) yoktan bir şeyi, bir şeyden de her şeyi yaratmıştır. Allah Teala insanı da yeryüzünün halifesi (yöneticisi) olarak yaratmıştır.

“Hani Rabbin, meleklerle: 'Muhakkak ben, yeryüzünde bir halife var edeceğim.' demişti. Onlar da: 'Biz seni şükürle yüceltir ve (sürekli) takdis ederken orada bozgunculuk çıkaracak ve kan dökecek birini mi var edeceksin?' dediler. (Allah c.c.): 'Şüphesiz sizin bilmediğinizi ben bilirim' dedi.” (Bakara 2/30)

“Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, (sorumluluğundan) korktular. Onu insan yükledi.” (Ahzab 33/72)

Allah (c.c.) bilinmek istiyor. Allah (c.c.)’ı yarattıklarının içinde en iyi bilecek olan da, insandan başka bir varlık değildir. İnsanoğlunun, Allah (c.c.)’ı manevi olarak bilmesini arttıracak olan ve hayatı anlamlandıran da zikirdir.

Zikir gerçek manasıyla Allah (c.c.)’ın kulunu zikretmesidir. Allah (c.c.)’ın kulu zikretmesi de kulun Allah(c.c.)’ı zikretmesiyle doğru orantılıdır.

“O halde beni anın, ben de sizi anayım; bana şükredin de nankörlük etmeyin!” (Bakara-152)

“Zikir de şükür gibi ya dille, ya kalple veya bedenle olur. Allah Teala bu zikir çeşitlerinden hangisiyle zikredilirse o da ona layık bir şekilde kendisini zikreden kimseyi zikredip anacaktır. Bu noktayı anlatmak için, bu ayet çeşitli tabirlerle açıklanmıştır:

- 1-Beni, bana itaatle zikrediniz, ben de sizi rahmetimle zikredeyim.
- 2- Beni dua ile zikrediniz, ben de sizi duanızı kabul ve ihsanla zikredeyim. "Bana dua ediniz ki, duanızı kabul edeyim." (Gafir, 40/60)
- 3- Beni övgü ve itaatle zikrediniz, ben de sizi övgü ve nimetle zikredeyim.
- 4- Beni dünyada zikrediniz, ben de sizi ahirette zikredeyim.
- 5- Beni gizli yerlerde zikrediniz, ben de sizi sahralarda zikredeyim.
- 6- Beni refahınız, rahatınız zamanında zikrediniz, ben de sizi bela ve musibete uğradığınız zaman zikredeyim.
- 7- Beni ibadetle zikrediniz, ben de sizi yardımla zikredeyim.
- 8- Beni, benim yolumda cihatla zikrediniz, ben de sizi hidayetimle zikredeyim.
- 9- Beni doğruluk ve samimiyetle zikrediniz, ben de sizi kurtuluş ve size tahsis ettiğim şeyleri artırmakla zikredeyim.
- 10- Beni önceden ilahlığımı kabul ile zikrediniz, ben de sizi sonunda rahmet ve kulluğa kabul ile zikredeyim. Kısaca kulluğun başı zikir, sonu ise şükürdür. Onların dualarının sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun demektir. (Yunus: 10/10).¹

Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde "Ben kulumun beni zikrettiği gibiyim. Kulum beni zikrederse onunla beraber olurum. Kulum beni içinden ve gizlice zikrederse ben de onu içimden ve gizlice zikrederim. Kulum beni halk ve topluluk içinde zikrederse ben de onu daha hayırlı bir topluluk içinde zikrederim. Kulum bana bir karış yaklaşırsa ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. O bana bir kulaç yaklaşırsa ben ona bir arşın yaklaşıyorum. O bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak giderim." (Buhari, Tevhid, 15; Müslim, Tevbe, 1.) demiştir.

İbn-i Ömer (r.a.)'den rivayetle Resulullah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:
"Cennet bahçelerine uğradığınız zaman, otlayın (nasibinizi alın)." Ashap sordu: "Ya Resulallah (s.a.v.), Cennet bahçeleri nedir?" Hz. Peygamber (s.a.v.) buyurdu:
"(Onlar) zikir halkalarıdır çünkü Allah'ın gezip dolaşan melekleri vardır, onlar zikir halkalarını ararlar. Bu zikir halkalarına geldikleri zaman, onları kuşatırlar."²

Ebu Said el Hudri ve Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayetle Resulullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğuna şahid olmuşlardır:

"Allah (c.c.)'ı zikretmek için oturan bir toplumu muhakkak ki melekler çevreler ve rahmet onları kaplar, üzerlerine huzur iner ve Allah Tealâ bunları, kendi katında olanlara (Meleklerle...)anlatıp över."³

"Yedi kat gök ve yer ve bunların içinde bulunanlar, Allah (c.c.)'ı tesbih eder. Allah (c.c.)'ı hamd ile tesbih etmeyen hiçbir varlık yoktur. Fakat siz onların tesbihini anlayamazsınız." (İsra-44)

Ayette anlatıldığı gibi biz farkında olamasak da her şey her an Allah (c.c.)'ı zikreder. Bu demek oluyor ki bilinçsiz de olsak hayatımızın içinde her daim zikir var. Ama bizler bilinçli, istekli ve şevkle Allah (c.c.)'ı zikredenlerden olalım ki Allah'ı bilmemiz de o denli olsun. Nerede ve nasıl olursa olsun Allah'ı zikredersek Allah'ın da bizi kat kat fazlasıyla zikrettiğini hatırlayanlardan olalım inşallah. Selam ve dua ile.

Ecrin TUNA

1-Elmalılı M. Hamdi Yazır- Hak Dini Kur'an Dili (Cüz 2- sf. 445-446)

2-El Ezkâr, Nevevi, terc. A.Fikri Yavuz, S.42.

3-Müslim, Tirmizi.

PEYGAMBERLER TARİHİ

Hiz. Adem ve Havva yasak meyveden yiyince Allah Teala onların cennetten çıkarılmalarını emir buyurdu. Bunun üzerine rivayet edilir ki ikisi de Cuma günü cennetten çıkarılır ve Hiz. Adem Hindistan'a Hiz. Havva ise Cidde'ye indirilir.

Hiz. Adem dünyada pişmanlıklar içerisindeyken bir gün Rabbinden kendisine bazı kelimeler ilham olundu. Bunun üzerine Hiz. Adem ve eşi "Ey Rabbimiz, biz kendimize zulmettik. Eğer sen bizi bağışlamaz, esirgemezsen, biz muhakkak zarara uğrayanlardan oluruz." diye yalvardılar. Allah Teala da bu yakarışın üzerine tövbelerini kabul etti. Onları affetti.

Yüce Allah Hiz. Adem'e dünyada geçen sıkıntılı ve tasalı günlerinin birinde "Arş'ımın alt hizasında benim bir Harem'im vardır. Sen hemen oraya git ve benim için beyt yap. Meleklerimin tavaf ettiğini gördüğün gibi sen de orayı tavaf et." diye emir buyurdu. Rivayete göre Hiz. Adem bir meleğin kılavuzluğunda Hindistan'dan Mekke'ye gitti. Adem aleyhisselam oraya vardığında Lübnan, Cudi ve Hıra dağlarından getirdiği taşlarla Kabe'yi inşa etti.

Hiz. Adem ve Havva dünya üzerinde birbirlerini aramaya devam ediyorlardı. Bir rivayete göre Arafat'ta bir gün karşılaştılar, birbirlerini görüp tanıdılar. Kavuşmalarının ardından Hiz. Adem kendisine öğretilen bilgilerle Hac ibadetini yerine getirdi. Ardından Hiz. Havva ile birlikte Hindistan'a geri döndü. Orada bir mağarayı kendilerine barınak edindiler. Hiz. Adem aleyhisselam yeryüzüne indirildiğinde, dünyada ihtiyacı olan ilim ona öğretilmişti. Yine rivayet edilir ki çiftçilik yaptı. Ekin yetiştirip un elde etti ve ekmek yaptı. Demircilik sanatıyla da ilk yaptığı şey bıçak oldu.

Hiz. Havva ilk hamileliğinde bir kız bir erkek ikiz çocuk dünyaya getirdi. Onlara Kabil ve Lubud isimlerini verdiler. İkinci hamileliğinde de Habil ve ikizi İklima doğdu. Hiz. Havva her hamileliğinde biri kız biri erkek olmak üzere kırk çocuk dünyaya getirdi.*

Sare Şüheda BAŞAK

*Asım Köksal, Peygamberler Tarihi.

ESBAB-I NÜZUL

“Ben, gizli bir hazine idim dolayısıyla bilinmek, tanınmak istedim.”

“Allah’tan başka ilah yoktur, o tektir, şeriksizdir. Arz ve semanın mülkü ona aittir. Bütün hamdler onadır. O, her şeye kadirdir, de.”

“Ben, kullarımı muvahhidler* olarak yarattım.”

Ebu Hureyre (r.a.)’dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Allah Resulü s.a.v. şöyle buyurur: “Her doğan fitrat üzere doğar.” Başka bir rivayette ise “Bu din üzere doğar.” şeklinde geçmektedir. Bir ayeti kerimede ise Cenab-ı Hakk “Öyle ise sen yüzünü Hanîf (muvahhid) olarak dine, Allah’ın fitratına çevir ki Allah insanları bunun üzerine yaratmıştır.” (Rûm/30) buyurmuştur.

İslam sözlükte itaat etmek, teslim olmak, boyun eğmek, bağlanmak, Müslüman olmak anlamlarına gelir.

Terim olarak ise Allah Teâlâ’ya (c.c.) boyun eğmek, itaat etmek, hazreti Peygamber s.a.v.’in din adına bildirmiş olduğu şeyleri kalp ile tasdik edip, dil ile söylemek, inandıklarını sözlerinde, davranışlarında kabul edip benimsediğini göstermektir. (Ömer en-Nesefi, Ehli Sünnet Akaidi, s.153)

Cenab-ı Hakk “Ben cinleri ve insanları sadece bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât/56) “Onlar yalnızca bir olan ilâha ibadet etmeleri için emrolundular. Ondan başka hiçbir ilâh yoktur.” (Tevbe/31) ayeti kerimleri ile dünyaya geliş sebebimizi bizlere açıklamıştır.

“Rabb’in Âdemoğullarından, bellerinden zürriyetlerini almış ve ‘Ben sizin Rabb’iniz değil miyim?’ diye onları kendilerine şahit tutmuştu: ‘Evet buna şahidiz.’ dediler. Kıyamet günü, biz bundan habersizdik demeyesiniz.” (A’raf/172)

Übeyy İbn Kâ'b'dan rivayetine göre Allah Teâlâ, kıyamet gününe kadar ondan olacakların bütünü o gün huzurunda toplamış, önce onları ruh haline getirmiş, sonra onlara şekil vermiş, sonra da onları kendilerine şahit tutarak ‘Ben sizin Rabbiniz değil miyim?’ diye sormuş, onlar da evet, diye cevap vermişlerdi. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştu: “Kıyamet günü ‘Biz bunu bilmedik.’ dememeniz için yedi göğü ve yedi arzı size şahit tutuyorum ve babanız Âdem'i size şahit kılıyorum. Hiçbir şeyi bana ortak koşmayın. Muhakkak ben, size ahdimi ve misakımı hatırlatacak elçiler göndereceğim, kitaplarımı size indireceğim.” Onlar da “Senin, bizim Rabbiniz ve ilâhımız olduğuna şahadet ederiz. Bizim için senden başka Rab, senden başka ilâh yoktur.” deyip o gün Allah'a itaat ettiklerini ikrar etmişlerdi. Bu durum ataları Âdem'e yükseltildi ve Âdem onlara baktı. İçlerinde zengin ve fakir, güzel yüzlü ve böyle olmayanları gördü de “Ey Rabbim, kullarımı eşit kılsaydın.” dedi. Allah Teâlâ “Muhakkak ben, şükredilmemi istedim, sevdim.” buyurdu.

Abdullah b. Abbas da Hazreti Peygamber s.a.v. Efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: “Allah, Arafat’ta, Âdemin sulbündeki zerreciklerden söz aldı ve onun sulbünden yarattığı her zürriyeti çıkardı. Onları, zerrecikler halinde önüne dizdi sonra hepsiyle yüz yüze konuştu ve onlara bu âyetleri bildirdi.”

“Biz gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları eğlenmek için yaratmadık, onları gerçek bir sebeple yarattık. Fakat onların çoğu bilmiyorlar.” (Duhân/38,39)

Ey insanlar! Allahü Teâlâ gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun olsun diye boş yere yaratmamıştır. Bunlar Allah’ın birliğini, azametini, kudretini insanoğlunun bilip niçin yaratıldıklarını anlamaları içindir. Fakat onların birçoğu bunu bilmezler. Nefislerinin arzusuna uyarlar. Bunlar göklere ve yere bakıp ibret alarak Allah’a kulluk etmezler. Boş yere ömürlerini geçirirler.

KUTSAL TOPRAKLARDA ECDAD İZLERİ

Yavuz Sultan Selim'in 1517 yılında Mısır seferinin akabinde, Hicaz Bölgesi Osmanlı hakimiyetine girdi. Osmanlı her zaman kutsal topraklara saygı duydu ve Yavuz döneminden Sultan Abdülaziz dönemine değin tam üç yüz yıl bu topraklara Osmanlı Sancağı asmadılar. Hizmet konusunda adeta birbirleriyle yarışır vaziyetteydiler. Kendilerini kutsal toprakların hizmetçisi olarak görüyorlardı. Anlatılan şu hadise bu durumu özetler niteliktedir:

Hilafetin Osmanlı'ya geçmesi ile birlikte artık camilerde hutbeler Yavuz Sultan Selim adına okunmaya başlamıştır. Sultan, bir Cuma namazı için Halep Ulucami'ye gelmiştir. İmam hutbede Mekke ve Medine'nin hakimi anlamında Hakim'ül Haremeyn deyince ayağa kalkar ve bundan sonra hutbelerde Mekke ve Medine'nin hizmetçisi anlamına gelen Hadimül Haremeyn denilmesini ister.

Bugün kutsal topraklara duyulan bu saygının izlerini Mekke Müzesi'nde görmekteyiz. Müze Kabe örtüsünün dokunduğu binanın hemen yanındadır. Girişte Mescid-i Haram'a tarih boyunca yerleştirilmiş mimari unsurları görebiliyoruz. Hemen her yerde padişahlara ait hatıralar görmek mümkün.

Kabe'nin kilit değişimi uzun aralıklarla ve nadiren yapılan bir uygulamadır. Osmanlı döneminde son kilit değişimi ikinci Abdülhamit döneminde olmuştur

Bir yapının tarihini, yaptıranını, mimarını belirten levhalara kitabe tamirâtı hakkında bilgi veren levhalara da tamir kitabesi diyoruz. Osmanlı dönemine ait kitabeler de burada sergilenmektedir. Üçüncü Murad zamanında, Mescid-i Haram'a yedinci minare yaptırılmıştır. Dördüncü Mehmed zamanında Mescid-i Haram'ın minareleri onarılmış, tavaf alanı (metaf) genişletilerek zemine yontma taş döşenmiş, Safa ve Merve tepeleri arasına kandiller konulmuştur.

Müzedeki Osmanlı Dönemi'nden kalma ahşap merdiven abanoz ağacından imal edilmiş olup pirinç döküm ve yaldızla süslenmiştir.

Dördüncü Murad döneminde büyük bir hassasiyet içerisinde sürdürülen tamirat sırasında en değerli malzeme kullanılmış ve temellerine kadar inilerek Kâbe-i Muazzama yeniden inşâ edilmiştir. Yapının bütün duvarları, altın levhalarla kaplı kapısı, çatısı, tavanı destekleyen ahşap sütunları, içeriyi aydınlatan kandilleri ve som altınla kaplanan yağmur oluğu yenilenmiştir.

Sultan üçüncü Murad tarafından Mescid-i Nebevi'ye yaptırılan altın yaldızlı, künde-kari tekniğiyle yapılan minber kapısı da müzede sergilenmektedir. Yine müzede, Abdülhamid Han tarafından yaptırılan zemzem kuyusuna ait pencere alınlığı, Osmanlı döneminde Mescid-i Haram köşelerinde bulunan minarelerin alemleri, Sultan Abdülmecid tarafından Mescid-i Nebevi'ye hediye edilen masa saati, Sultan üçüncü Murad tarafından yaptırılan altınoluk sergilenmektedir. Müzede sergilenen zemzem kuyusu da Osmanlı eseridir.

İSLAM HUKUKU' NA GÖRE SATIŞ BAHSİ

Selamun aleyküm değerli dostlar,

Allah' in izniyle bu ayki sayımızdan itibaren İslam Hukuku' na göre *SATIŞLAR* konusunu bölümler halinde ele alacağız. Geniş bir konu olduğu için bölüm bölüm ilerleyeceğiz.

SATIŞIN TARİFİ: Satış karşılıklı rıza ile bir malı, başka bir malla değiştirmektir.

SATIŞIN RÜKNÜ: İki aşamalıdır:

1) İcap ve Kabul. Yani satan kimsenin "Verdim", alan kimsenin de "Aldım, kabul ettim." demesidir. ¹ İcap ve kabulün, geçmiş zaman lafzıyla olması şarttır. Çünkü geçmiş için konulan sözler fıkıhta yeniden meydana getirme anlamında kullanılmıştır ve alışveriş de yeni bir tasarrufu başlatmak demek olduğundan burada geçmiş zaman kullanılması uygun görülmüştür. ²

2) Satanın, sattığı şeyi teslim etmesi, alanın da teslim almasıdır.

SATIŞIN ŞARTI: Dört şartı vardır;

- 1) Satış sözleşmesinin şartı
- 2) Satışın geçerli olmasının şartı
- 3) Satışın sahih olmasının şartı
- 4) Satışın lüzumunun şartı

1) Satış sözleşmesinin şartı:

a) Sözleşmeyi (akdi) yapan kimse, akıllı ve mümeyyiz (iyiyi kötüden ayırabilen bir kimse) olmalıdır.

b) Sözleşmede kabul icaba muvafık olmalıdır. Yani, satın alanın kabul etmesi, satanın da icabı gerekir.

c) Değişilecek mallar hazır olmalıdır. Elde mevcut mal yoksa bu akit geçerli olmaz.

d) Satılan şey mevcut olmalıdır. Hazırda bulunmayan bir şey için yapılan sözleşme caiz olmaz. Satılan şey satıcının mülkü altında bulunmalıdır. Bir kimse kendi mülkü olmayan bir şeyi satamaz. Ancak, gasp edilmiş olan bir şey satılabilir. Bir gasıp, gasp ettiği şeyi sattıktan sonra onu tazmin ederse onun bu satışı geçerlidir.

e) Satan ve satın alan şahıslar birbirlerini duymalıdırlar. Müşteri "satın aldım" dediği halde, satıcı bunu duymazsa, satış akdi yapılmış olmaz.

f) Satış yapılan bir meclis olmalıdır. Satıcının icabı ile alıcının kabulü bir mecliste olmalıdır. Meclisler değişikse bu satış sözleşmesi sahih olmaz.

2) Satışın geçerli olmasının şartı:

a) Mülk ve velayet

b) Satılan şeyde satandan başka kimsenin hakkı olmamalıdır. Satılan şeyde bir başkasının hakkı olursa bu satış geçerli olmaz.

3) Satışın sahih olmasının şartı:

a) Umumi şart: Her bir satışta sözleşme şartları olmalıdır. Çünkü sözleşme olmazsa satış sahih olmaz.

b) Satış geçici bir süre için olmamalıdır.

c) Satılan mal ile fiyatı bilinmelidir. Bilinmeyen bir şeyi satmak, cehaleti iktiza eder ve bu sahih olmaz.

d) Satışın bir faydası olmalıdır. Faydası olmayan satış, fasiddir. Ağırlıkları ve özellikleri eşit olan paralardan birini verip diğerini almak, faydası olmayan satışa örnek gösterilebilir.

Bir satış şu hallerde fasid olur:

- Kandırmak. Satışta aldatmanın bulunmasıdır.

- Satışta muhayyerlik (beğenilmediğinde geri verilebilecek olan) ve meçhul bir vakte kadar muhayyerlik, cehalet alametidir. " Yağmur yağana kadar", " Hacılar gelinceye kadar" demek cehaletten başka bir şey değildir.

Satışın sahih olmasının hususi şartı: Satılan malın bedelinin ne zaman alınacağı bilinmelidir. Eğer bu meçhul olursa, satış fasid olur. Satılan şey müşteri tarafından teslim alınmalıdır. Bir kimsenin, başkasında alacağı olarak bulunan bir şeyi satması fasiddir. Faizli satış fasiddir. Bir şeyin karla satılması (Beyi Murabaha) ve karsız satılmasında (Bey-i Tevliye), önceki fiyat belli olmalıdır.

4) Satışın lüzumunun şartı:

Satışın, muhayyerlikten hali (boş) olmasıdır.

SATIŞIN HÜKMÜ: Satılan şeyin, satın alanın mülkü; bedelinin de satanın mülkü olduğunun sabit olmasıdır.

SATIŞIN ÇEŞİTLERİ: Satışın çeşitleri mutlak satış açısından dörttür:

- 1) Bey-i Nafiz (Geçerli Satış): Satın, sattığı şeyin bedeline, satın alan da aldığı şeye hemen sahip olur. Üzerinde başkasının hakkı taalluk etmez.
- 2) Bey-i Mevkuf: Başka bir şahsın hakkı taalluk ettiğinden geçerli olması o şahsın iznine bağlı bulunan satıştır.
- 3) Bey-i Fasid: Esasen sahih olduğu halde vasfı bakımından sahih olmayan satıştır.
- 4) Bey-i Batıl: Bir satışta akitleşme şartlarının tamamı ya da bir kısmı bulunmazsa satış asla sahih olmaz.

Satılan şeye göre satış çeşitleri de dörttür:

- Ayn'i (mevcut hazır mal) ayn ile satmak: Bu karşılıklı değişmektir. Satın alan malını, satan da bedelini teslim alır.
- Borcu borç ile satmak
- Alacağı, ayn ile satmak
- Ayn' i alacak mukabili (karşılığı) satmak. Satışlarda en çok olan bu şekildir.

Satılan malın bedelini belirtmek de bu dört çeşidin benzerlerindendir:

- 1) Bey-i Musavame: Satanın elinde bulunan malı, onu kaç a aldığı söylemeden, müşteriye rızası ile bir bedel karşılığında satmasıdır. Satışlarda en çok uygulanan yol budur.
- 2) Bey-i Murabaha: Bir kimsenin almış bulunduğu bir malı, kendisine kaç a mal olduğunu söyleyerek, aldığı bedelin biraz fazlasına, müşterinin rızası ile satmasıdır.
- 3) Bey-i Tevliye: Bir kimsenin almış bulunduğu bir malı, kendisine kaç a mal olduğunu söyleyerek tam o kadar bedelle satmasıdır.
- 4) Bey-i Vedia: Bir kimsenin bir malı, kendisine kaç a mal olduğunu söyleyerek ondan az bir bedelle satmasıdır. Yani bu zararına satıştır.³

Değerli dostlar, bu yazımızda satışın tarifi, rüknü, şartı, hükmü ve çeşitleri konularını işlemeye çalıştık. Bir dahaki sayımızda konuya kaldığımız yerden devam edeceğiz inşallah. Bir kusurumuz olduysa haklarınızı helal edin.

YAĞMUR DAMLA

1 Fetavayı Hindiyeye, Kitabul Büyu (Alış-Veriş Kitabı)

2 İslam Fıkhi El Hidaye Tercemesi, Satışlar Bahsi

3 Fetavayı Hindiyeye, Kitabul Büyu (Alış-Veriş Kitabı)

4 <http://www.mustafaozbag.com/index.php/yazi-siir/221-sevmek>, 12.03.2009

İSLAMDA EVLİLİK

BOŞANMADA MEHİR HAKKI

Esselamü aleyküm ve rahmetullah.
Bismillahirrahmanirrahim

Geçirdiğimiz kutlu doğum sayısından sonra yazıma boşanma hukukunun da arasında yer alan mehir konusuyla devam edeceğim.

Mehir, İslam hukukunda erkeğin evlenirken kadına verdiği ya da vermeyi taahhüt ettiği para veya maldır. Kadına mehir olarak kendisine haram ve helal olan hükümleri öğretmek, hac veya umre ibadetlerini yaptırmak üzere nikah yapılırsa Hanefilere göre caiz olmaz ve kadına, baba tarafından akrabalarına ne mehir verildi ise o emsal üzerinden mehir tayin edilir.⁽¹⁾

Mehir, kadının mal varlığına dahil olur ve üzerinde dilediği tasarrufta bulunabilir, isterse mehrini istediği kimseye hibe edebilir. Kadımla cinsel ilişkiye girilmiş veya girilmemiş olması hükmü değiştirmez. Esasen toplumun genelinde bu para veya mal, mehir ismi verilmeden zaten kadına verilmektedir. Fakat örfi olarak bazı bölgelerde, kadının veya erkeğin ailesi bu mala el koymaktadır, ancak İslam hukukuna göre bu malı kullanma hakkı tamamen kadına aittir. Nisa Suresi 4. ayeti kerimesi, bu hükmün delilidir. **“Kadınlara sadakalarını (mehirlerini) gönül rızası ile cömertçe verin, eğer gönül hoşluğu ile mehirlerinin bir kısmını size bağışlarlar ise onu afiyetle yiyin.”**

buyrulmaktadır. Gerek evli kalındığı süre içerisinde gerekse boşandıktan sonra bu mal kadına aittir. **“Kadınlara verdiklerinizden (mehirlerinden), boşanma esnasında bir şey almanız size helal olmaz...”**⁽²⁾ ayeti kerimesi bunun açık bir delilidir. Benim temas etmek istediğim bir başka nokta ise bir kadının nikahlandığı erkekten, hangi koşullarda ve ne kadar mehir almaya hak kazandığıdır.

Fıkıh dilinde halveti sahiha diye bir tabir kullanılmaktadır. Anlamı, bir erkek ile kadının kapalı bir yerde baş başa kalması demektir. Hanefilerce, yanlarında akıl baliğ (onların yapacaklarına akli erebilecek akla sahip) bir çocuk bulunursa veya kadın hayız, nifas gibi durumlar içindeyse bu durumlarda halvet sayılmaz. Görüldüğü üzere mehir hukuku ayet ve hadisler ile sabittir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“Boşanan bir kadının tazminat hakkı vardır, bu tazminattan kendisine mehir tayin edildikten sonra cinsel ilişkiye girilmeden boşanan kadın hariç böyle bir kadın kendisi için tespit edilen mehrin yarısını alır.”**⁽³⁾ buyurmaktadır. Hz.Ömer (r.a.)’den rivayet edilen bir hadisi şerifte de **“Nikahta perdeler indirildi mi mehir vacip olur.”**⁽⁴⁾ buyrulmaktadır. Yani cinsel ilişkiye girilmiş olan kadın, mehrinin tamamını almaya hak kazanır. Hatta kadın bakire diye nikahlansa ama bakire çıkmasa bile mehrini tam alma hakkı vardır.

Bir başka husus da şudur ki, toplum arasında pek bilgi sahibi olmadığımız bir noktadır: Hanefilerce koca, karısına mehrini ödediyse eğer düğün olsun veya olmasın, kadını istediği yere götürme hakkına sahip olur. Ancak koca karısını, mehrini cinsel ilişkiden önce ödemek şartıyla nikahladıysa eğer kadının, mehrini almadan kendisini kocasına teslim etmeme hakkı da vardır. Mehri koca dilerse artırabilir, kocanın rızası yoksa kadın kendiliğinden mehrini artıramaz cinsel ilişkiye girdikten veya boşandıktan sonra mehri artırmak da caiz değildir. Koca karısına mehrini ödemediği ölürse kocanın kalan malından, önce kadının mehri kesilir, daha sonra miras paylaşımı yapılır.

Bakara Suresi 237. ayeti kerimesi ile yazımı noktalıyorum. Cenabı Hakk eksik ve noksanlıklarımızı tamam eylesin.

“...ve eğer onları kendilerine el sürmeden boşar da mehir kesmiş bulunursanız, o vakit onlara borç, o kestiğiniz miktarın yarısıdır. Meğerki kadınlar affetsinler veya nikah düğümü elinde bulunan rkek affetsin. Erkekler, sizin affetmeniz takvaya daha yakındır.”

Sıddıka AMİNE

1 Fetavayı Hindiyeye

2 Bakara 229.

3 Muvatta

4 Muvatta

ERGENLERDE ÖZERKLİK KAZANMA DÖNEMİ

Ergenlik döneminin gelişim aşamalarından bir tanesi de özerklik (otonomi) kazanma evresidir. Özerklik; amaç belirleme, karar verme, sorun çözme gibi birçok yaşam becerisinin temelini oluşturur. Ergenin ailesinden ayrılarak kendi kendisini yönetmeye doğru olan bir değişimdir.¹ Burada aileden ayrılmadan kasıt bağı tamamen kopması değildir. Aile ile olan yakın ilişkinin devam etmesi, ancak artık bazı durumlarda kendi kararlarını almaya başlamasıdır.

Özerkliğe örnek olarak meslek seçimi, arkadaş seçimi, dünya görüşü, boş zamanlarında ne yapacağına artık kendisinin karar vermesi verilebilir.

Ergenler özerklik için zaman zaman otoriteye isyan ve aşırı risk alma davranışları gösterebilir. Hatta bunlardan dolayı yanlış kararlar alabilir. Bazen de aşırı baskı altındaki ergenler gereğinden fazla itaatkar, hak arayışında bulunmayan bireyler haline gelebilirler.

Kendi anne babalarına aşırı bağımlı olan ebeveynler, çocuklarının özerklik kazanma yolundaki davranışlarını kendilerine yönelik bir tehdit olarak görebilirler. Dolayısıyla aralarında çıkan bu çatışma aile içi iletişimde problemler yaşanmasına sebep olur. Bazen de aynı ebeveynler "Bizim zamanımızda anne babalarımız bizi çok sıkı ve zorladı. Siz bizim gibi olmayın, aynı şeyi yaşamayın." diyerek çocuklarına kontrolsüz bir özerklik sağlar. Bu durumda da gençler, hatalarında yanlışlarında gerektiğinde müdahale edebilecek, yardımcı olacak bir kimseyi bulamadıkları için ebeveynlerine karşı güven problemi yaşayabilirler. Hatta sorunlarına sahip çıkıp ona destek çıkacak ve güvенеbileceği yanlış arkadaş gruplarının peşinden gidebilirler.

Aileler ne yapmalı?

Öncelikle ebeveynlerin ergene çocukluk döneminden itibaren gerekli sınırlar koyulurken, istenilen davranışları destekleyip istenmeyenleri çocuğun gelişimini zedelemekten terbiye etmiş, doğru yola iletmış olması gerekir. Bu aşamada problemlili yetişmiş çocuklar ergenlik döneminde özerklik kazanma dönemini sorunlu geçirebilir.

Gençlere özerklik yavaş yavaş kazandırılmalı, gerekli izinler gerektiğinde verilmelidir. Örneğin eve gelme saati, harçlık miktarı vb. zamanından önce verilen gereğinden fazla izin ve özgürlükler, ergenin sorumluluklarını yerine getiremeyen bir birey haline gelmesine sebep olur. Çok geç verilmeye başlanırsa da ergenin sorumluluk alma, problem çözme vb. becerileri geç olgunlaşır.²

Aileler çocuklarına koydukları kuralları net bir şekilde belirlemeli ve bu kuralların arkasında durmalılar. Saf Suresi 2. ayette şöyle buyruluyor: "Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah'ın en çok nefret ettiği şeylerdendir." Verilen sözlerin tutulması Allah'ın nezdinde de oldukça önemlidir. Aileler çatışma yaşamadan hayatın iplerini yavaş yavaş çocukların ellerine vermelilerdir. Böylelikle ergen kendi hayatıyla ilgili yavaş yavaş inisiyatif kazanmaya başlar.

Aişe Yeşil

¹ Yalçın ÖZDEMİR, Figen ÇOK. "Ergenlerde Özerklik Gelişimi", Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4 (36), 2011, sf (152-164)

² www.antalyapsikiyatri.com

NARSİSİST (KİBİRLİ) KİŞİLİK

“Başkalarının övünmesini çekilmez kılan, bizimkini engellemiş olmasıdır.”
La Rochefoucauld

Batı kültürü etkisi altındaki günümüz yaşam biçiminde insanlar başarılarına ve statülerine göre değer görmeye, alçak gönüllülüğün ve yardımseverliğin yerini ise kibir ve kendini beğenmişlik almaya başladı. Medyanın “daha iyisine lâıksınız”, “saraylara lâıksınız”, “siz buna değersiniz”, “bir farkınız olsun” vb. değişik slogan ve kelime oyunları ile kişi olması gerekenden hep daha fazlasını isteme eğilimine girdi. Zevk, hırs, kazanma ve iktidar üzerine kurulu bir toplum modeli kurgulanmaya başlandı. Acımasız eleştiri programlarının insan psikolojisi üzerindeki olumsuz etkisinin yanı sıra görsel basın, video sitelerinin, YouTube, Facebook, MySpace, Yahoo ve Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerinin de etkisiyle 1başkalarıyla paylaşımın azalması ve kişinin aşırı derecede kendisi ile ilgilenmesi Narsistik kişilik bozukluğunun çağın hastalığı olması yolunda zemin hazırlamaktadır.

Narsisizm, kişinin kendisini özel görmesi sonucu ortaya çıkan bir tür kişilik bozukluğudur.² Bilinen adıyla kendini beğenmişlik olan narsisizm kibrin bir eşdeğeridir.

Narsisizm kişilik profili:

Sürekli olarak ilgi görmek, her konuşmada kendilerinden övgüyle bahsedilmesini isterler.

Her zaman en iyiyi, mükemmeli istediklerinden bu uğurda pek çok şeyi göze alabilmektedirler.

Toplum içerisinde zirvede gösterilmek, övgüyle bahsedilmek onlar için önemlidir.

Kendileriyle eşit statüde ısrar eden biriyle rekabet ederler.

Çoğunlukla fiziksel görünümüne ve giysilerine çok düşkündür.

İlgi ve ayrıcalık bekler ama karşılık vermeye zorunluluk hissetmez. ³

Narsisizm bozukluğu olan kişiler iş birliği yapmaktan kaçınırlar. Daha çok kendileri için çalışırlar ve başkalarının haklarına saygı duymazlar.

Narsisizm rahatsızlığı olan bir kişi için para, güç, başarı ve güzellik en başta gelmektedir.

Doyumsuz bir yapıda olan bu kişiler her zaman daha fazlası için çalışırlar.

Narsisizm rahatsızlığı olan kişi istediğini elde edemezse depresyona girerek kendisini değersiz hisseder.

Aslında; bu kişilerde değersizlik duygusu hakimdir. Bu duygudan kurtulmak için kendisinin değerli olduğunu etrafına kanıtlamaya çalışır. Başarısızlığa, eleştiriye ve terk edilmeye karşı ruhsal kırılmalar yaşarlar.

Başkaları ile geçinemeyen ve toplum hayatına uymayan bu tipler sürekli huzursuzluk yaşar ve ruhsal olarak bir doyuma ulaşamazlar.

Kendini üstün görmenin bir diğer yansıması da kişinin eleştirilmeme ve yaptığı hatayı kabul etmeme eğilimidir.

TEDAVİ

Narsisist kişilik bozukluğunun tedavisinde bireysel psikoterapi tercih edilmektedir. Hastalar mükemmel kişiliklerinin zedelenebilirliğine karşın gerçek belirtileri dışında yakınmalar ile başvurabildiği gibi terapisti savunmacılığa sürüklenme olasılığı da göz ardı edilmemelidir.

İnsanın aciz ve muhtaç olduğunu gösterme, hastadaki narsisizmi engellemenin önemli zihinsel yollarından bir diğeri olabilir. İnsanın, isteklerinin, hedeflerinin ve hayallerinin bir sınırı olmamasına karşılık imkânları kısıtlı, gücü ise ancak elinin ulaşabildiği yere kadardır.

Kur'ân, Allâh'ın insana bir sıkıntı verdiğinde onu kimsenin gideremeyeceğini, bir hayır ve nimet verdiğinde de kimsenin onu engelleyemeyeceğini 4 belirterek hem kendi mutlak güçlülüğüne hem de insanın acizliğine vurgu yapmaktadır. Peygamber efendimiz (s.a.v.) “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kişi Cennet’e giremeyecektir.” 5 buyurmaktadır. Dünya hayatının sürekli değiştiği ve hiçbir şeyin kalıcı olmadığı kendisinin de öleceği düşüncesi insanın narsisizm ile mücadelesinde önemli bir kontrol mekanizması görevi üstlenir.

HAYATIN ANLAMI: “PAYLAŞMAK”

Sözlük anlamıyla bir bütünü paylara ayırıp bölüşmek anlamına gelen paylaşmak, dinimizin de bize emrettiği güzel bir olgudur. Narsisist kişilikler, en belirgin özelliklerden biri olan sahip olma isteklerini Peygamber Efendimiz s.a.v.’in “Veren el alan elden hayırlıdır.” hadisini yerine getirerek, sahip olduklarını paylaşarak gerçek manada ruhsal doyum ve huzura varacaklardır.

Üstadımız Mustafa ÖZBAĞ bir sohbetinde “İnsanı narsisizmden kurtaran ölçü paylaşımcı olmasıdır. Narsisizmden kurtaran şey o kimsenin zalim olmaması, ezmemesi. Müslümanın önde olma isteği değil bu ama Müslümanın bir şeyi mükemmel yapması onu öne getirir zaten. O mümin lider olmak için yola çıkmaz. O kimse dinini tam anlamıyla yaşamaya çalışır. Dinin tam anlamıyla yaşamaya başlayınca orta yere tipik bir lider prototipi çıkar. Allah için yapacak ya cömert oluyor etrafına faydası dokunmaya başlıyor. Sizin en hayırlınız etrafına en fazla faydası dokunanınızdır. İnsan enteresan bir varlıktır, faydalandığı yere karşı muhabbet beslemeye başlar. Faydalandığı yere karşı muhabbet beslemez de oraya kötülük yapmaya kalkarsa nankörlerden olur. Denklem bu. Faydalandığınız kişinin iyiliğinden bahsetmezseniz yine nankörlerden olursunuz. İyilik yaptığınız kimsenin iyiliğini anlatmakla mükellefsiniz. İyiliğin artması için. Bir kimse kendince iyi olmayı düşünüyor, iyilik yaptığı kimseler arttıkça onun liderliği de artıyor. Narsisizmle ayrılacak olan şey bir kimse lider olmak için çalışıyor. Öbürü ise kul olmak için çalışıyor. Biri her şey bende toplansın diye uğraşıyor, öbürü ise herkeste her şey olsun diye uğraşıyor.” 6 sözleriyle tedavinin Kur’an ve sünnete uymakta olduğunu açıklamıştır.

Elizan SU

(Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, s.28.)

<http://www.psikolojik.gen.tr/narsisizm.html>

Lelord, F. Ve Andre, C. (2000) Zor kişiliklerle yaşamak. İstanbul: iletişim

185 Kur’ân, En’âm, 6/17.

Müslim, İmân, 147.

M. Özbağ (26 Mart gündüz sohbeti)

Çay Sohbetleri

Anne karnında başlar âdemoğlunun öğrenme arzusu. Fıtratındaki merak onu akıl almaz bir arayışa sürükler. Her şeyde bir tat her şeyde farklı bir lezzet arar. Neyin ne olduğunu yaşayarak öğrenmek ister. Buyurun siz de çay sohbetimize eşlik edin...

-“Hayır öğreten hem dünyada hem de ahirette kurtuluşa vesiledir.” Dolayısıyla her iki dünyanın da saadeti her şeyden önce dinin öğretilmesine ve öğrenilmesine bağlıdır. Dininizi öğrenmeniz size vesile olan nedir?

Çocukken Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) zamanında yaşamak isterdim. Dedem bize Yunus Emre’yle ilgili şiir okurdu. O, içimde hep vardı. Tesadüfen bir dergide bayan semazen fotoğrafı gördüm, bu beni çok heyecanlandırdı. Dergiyi alıp hemen inceledim. Benimde hayalim sema etmekte. Arayışım beni kalpten kalbe anlayacak birini bulmaktı. Bir cumartesi tekke sohbetine geldim, programın başından sonuna ağladım. Tamam dedim, aradığım yer burası. Neden daha önce tanışmadım dedim hep kendime. Efendim de “Her şeyin vakti saati var.” dedi bana. İslâm’ı efendimle öğrenmeye başladım. Benim bu yoldaki vesilem o oldu.

-İlim bir takım hazinelerdir. Bu hazinelerin anahtarı da sorulardır. Dikkatli olun da sorunuz. Çünkü bu sorma işinden dört kimse mükâfatlanır; soran kimse, cevap veren alim, dinleyen ve bir de bunları seven adam.” Bu hadisten yola çıkarak sizdeki merakı kamçılayan, suallerinizi arttıran neydi?

Hayatım boyunca araştırmayı ve öğrenmeyi seven biriydim. Fakat kalpten kalbe ilim olduğunu anlayınca efendim ne dediyse kabul ettim. Beni anladığını, hissettiğini biliyordum. Suallerime cevap bulunca araştırmaya gerek duymadan inandım, güvendim.

-“Bildikleriyle amel eden kişi ilimle kemale ulaşır. Her amelini mükemmel yapar ama ameli olmayan kimseye ilim ikinci bir vebal getirir. Şu halde öncelikle esas olan Allah’tan korkup amele koştur.” Buradan yola çıkarak amellere koşarken kendinize neleri düstur edindiniz?

Direkt üstadı düstur edindim. Onu dinledim, o ne yap dediyse onu yaptım. Okumamı tavsiye ettiği kitapları okudum. Kuran ve sünneti onun sayesinde öğrendim. Hayatımı buraya endeksli yaşamaya gayret ediyorum.

Rabbim yolumuzu ebedi eylesin ve bizi bu yolda ebedi kılsın...

BİTKİLERDEKİ ŞİFA REZENE

Maydanozgiller familyasındandır. İki yıllık, kokulu, otsu bir bitki türüdür. Boyu iki metreye kadar uzayabilir. Ülkemizde Akdeniz ve Ege'nin ılıman bölgelerinde yetişir. Yaprakları saplı, tüysüz; çiçekleri ise küçük sarı renkte ve genellikle hoş kokuludur. Rezene genelde baharat olarak kullanılır.

Rezene, anne sütünü artırır. Bebeklerde ve çocuklarda iştah açar. İltihap giderici özelliğe sahiptir. Bronşit ve öksürük nöbetlerini rahatlatır, solunum yolu rahatsızlıklarında kullanılır. Sinirleri yatıştırır. Sindirim problemlerinin tedavisine yardımcı olur, mide ve bağırsakları rahatlatır, sindirim ve hazmı kolaylaştırır. Gaz söktürücüdür. Kansızlığı giderir. İdrar söktürücü ve tansiyonu düşürücü etkisi vardır.

*Rezene yağı bir fincan suya 5 damla damlatılarak mide şişkinliğini ve hazımsızlığı giderir.

*1 bardak kaynar suya 4 gr. rezene tohumu konulur. 10 dakika bekletilip günde 2-3 bardak içildiğinde fıtığa iyi gelir.

*Gut hastalığı için 1 bardak kaynar suya 10 gr. taze rezene konularak 10 dakika bekletilir. Günde iki üç bardak içilir.

*4 gr. rezene tohumu bir bardak kaynar suda 10 dakika bekletilip içilir. Basur rahatsızlığına şifa verir.

*Karaciğer rahatsızlıklarında yarım çay kaşığı zerdeçal, 1 tatlı kaşığı rezene tohumu, küçük tutam kurtpençesi, iri bir tutam hindiba ve 6-8 adet dut kurusu karıştırılarak çay elde edilir. Günde 2-3 fincan içilir.

Sare Şüheda BAŞAK

MİNİK ELLER İŞ BAŞINDA

AHTAPOT YAPIYORUZ

MALZEMELER :

- * A4 Kağıdı
- * Renkli karton
- * Yapıştırıcı
- * Makas
- * Siyah keçeli kalem
- * Karton bardak
- * Kalem

YAPIM AŞAMASI:

Önce karton bardağı renkli karton ile kaplıyoruz. Renkli kartonun tam ortasına karton bardak yardımı ile daire çiziyoruz. Çizdiğimiz yuvarlağın etrafına eşit olarak 8 tane kol çiziyoruz. Çizgilerin üzerinden kesiyoruz. Örnekteki gibi bir şekil elde ediyoruz. Daha sonra kolları içe doğru yuvarlıyoruz. Yuvarladığımız kolları hafifçe açtırıyoruz. Kartonu ters çeviriyoruz. A4 kağıdına göz ve ağız çizip kesiyoruz ve karton bardağımızın üzerine yapıştırıyoruz. Son olarak karton bardağın ağız kısmına yapıştırıcı sürüp kollarıyla birleştiriyoruz ve ahtapotumuz hazır. Kolay gelsin.

EMİNA

